

Sygn. akt I KK 400/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **S. P.**

obwinionego o wykroczenie z art. 116§1a k.w. w zw. z §25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 listopada 2022r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji Prokuratora Generalnego

wniesionej na korzyść obwinionego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 19 sierpnia 2021r., sygn. akt II W 419/21

uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kamiennej Górze.

UZASADNIENIE

S. P. został obwiniony o to, że w dniu 17 kwietnia 2021r. około godz. 18:45, w L. na ul. [...], woj. [...], nie stosował się do przepisów porządkowych wydanych z mocy ustawy, nakazujących obowiązek zakrywania ust i nosa przy pomocy maseczki w miejscach ogólnodostępnych, w związku z ogłoszeniem na terenie

Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, to jest o czyn z art. 116§1a k.w. w zw. z §46a i 46b Ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi oraz §25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Wyrokiem nakazowym z dnia 19 sierpnia 2021r., wydanym w sprawie o sygn. akt II W 419/21, Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze uznał obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia i kwalifikując je z art. 116§1a k.w. w zw. z §25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, na podstawie art. 116§1a k.w. w zw. z art. 38 k.w. wymierzył mu karę miesiąca ograniczenia wolności, zobowiązując go jednocześnie do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin. W pkt 2 orzeczenia rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Powyższy wyrok, nie skarżony przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 15 września 2021r.

Obecnie kasację od tego orzeczenia, na korzyść S. P., wywiódł Prokurator Generalny. Zaskarżając je w całości zarzucił on:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 93§2 k.p.w., polegające na rozpoznaniu sprawy obwinionego S. P. w postępowaniu nakazowym i wydaniu wyroku skazującego za czyn z art. 116§1a k.w. pomimo wynikających z materiału dowodowego wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez niego zarzucanego wykroczenia odnoszących się do możliwości zastosowania art. 38 k.w., tj. wątpliwości co do zaistnienia okoliczności umożliwiających nadzwyczajne obostrzenie kary;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 116§1a k.w. w zw. z art. 38 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu S. P. na podstawie powyższych przepisów za popełnienie wykroczenia z art. 116§1a k.w. kary ograniczenia wolności, a zatem kary nieprzewidzianej w tych przepisach.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w składzie jednoosobowym (art. 15§4 k.p.w.).

Niewątpliwie w przedmiotowym postępowaniu doszło do rażącego uchybienia art. 116§1a k.w. oraz art. 38 k.w.

Zgodnie z treścią art. 116§1a k.w., popełnienie wykroczenia za czyn określony w tym przepisie, zagrożone jest **karą grzywny albo karą nagany**. Z kolei art. 38 k.w. przewiduje, że ukaranemu co najmniej dwukrotnie za podobne wykroczenia umyślne, który w ciągu dwóch lat od ostatniego ukarania popełnia ponownie podobne wykroczenie umyślne, można wymierzyć karę aresztu, choćby było zagrożone karą łagodniejszą.

Wymierzenie obwinionemu kary ograniczenia wolności za czyn zakwalifikowany z art. 116§1a k.w. w zw. z §25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021r., poz. 512) nie znajduje uzasadnienia w żadnym z przywołanych przepisów prawnych.

Ponadto należy się zgodzić ze skarżącym, że w sprawie brak było jakichkolwiek podstaw do zastosowania wobec S. P. art. 38 k.w. – choć w zarzucie z pkt.1 kasacji ujęto to mniej stanowczo.

Okoliczność spełnienia przez obwinionego przesłanek umożliwiających nadzwyczajne zaostrenie wobec niego kary na podstawie wspomnianego przepisu nie została potwierdzona żadnym dowodem, zaś analiza akt sprawy potwierdza, że w toku postępowania nie uzyskano żadnej dokumentacji wskazującej na jego uprzednią karalność. Jedynie we wniosku o ukaranie pojawiła się wzmianka o tym, że według posiadanych informacji obwiniony był karany (k. 4), jednakże z oczywistych przyczyn nie mogła ona mieć jakiegokolwiek wpływu na przyjęcie przez Sąd, że obwiniony popełnił wykroczenie w warunkach recydywy wielokrotnej. Przy tym, nawet uwzględnienie w podstawie wymierzenia kary art. 38 k.w. nie uprawniało Sądu do orzeczenia kary ograniczenia wolności.

Mając na względzie powyższe należało uznać, że sąd nie tylko uchybił treści art. 116§1a k.w. i bezpodstawnie zastosował wobec S. P. art. 38 k.w., ale też wydał orzeczenie naruszając w sposób rażący przepisy proceduralne, tj. art. 93§2 k.p.w., poprzez rozpoznanie sprawy w trybie nakazowym w sytuacji, gdy na etapie orzekania powstały wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez obwinionego wykroczenia w warunkach recydywy wielokrotnej.

Na marginesie dostrzec także należy, że stan prawny dotyczący restrykcji związanych z występowaniem na obszarze RP stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ulegał szeregom zmian. I tak, obowiązek zakrywania ust i nosa

przy pomocy maseczki w miejscach publicznych, pierwotnie regulowany wyłącznie w aktach rangi podstawowej, ostatecznie został unormowany w art. 46b pkt 13 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi, dodanym art. 15 pkt 2 lit. c Ustawy z dnia 28 października 2020r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020r., poz. 2112), która, w tym zakresie, weszła w życie z dniem 29 listopada 2020r. z mocą obowiązującą od dnia 5 września 2020r.

Wobec faktu, że treść art. 116 k.w. ma charakter blankietowy, nakładanie obowiązków czy zakazów, których nieprzestrzeganie skutkować miałyby odpowiedzialnością za wykroczenie, może następować wyłącznie na mocy aktów prawnych o randze ustawy. Tym samym uznać należy, że Sąd Rejonowy powołał błędną podstawę prawną ukarania S. P., przywołując, jako pozostające w związku z art. 116§1a k.w., wyłącznie przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów, nie zaś Ustawy z dnia 5 grudnia 2008r.

Z tych też przyczyn konieczne stało się uchylenie wyroku nakazowego w całości i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania.

W ponowionym postępowaniu Sąd Rejonowy winien mieć na względzie poczynione przez Sąd Najwyższy uwagi.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.